

Hea arst on rahvusvaheline nähtus

Tõendatud erialase kvalifikatsiooniga ja eesti keelt oskavaid arste on Eestis vaja, sõltumata nende rahvusest või kodumaast. Pädevuse hindamisel peab aga latt olema sama kõrgel kui meie oma eriarstide teadmiste ja oskuste kontrollimisel.

Veel paari aasta eest pidi arstide liit mitu korda aru pärima, miks registreerib Terviseamet Eestis eriarstidena peamiselt Venemaalt ja Ukrainast tulnud arste, kes ei ole läbinud nõutava kestusega erialakoolitust ega sooritanud ka oma kvalifikatsiooni tõendavat eksamit. Viimaste uudiste põhjal tuleb Terviseametit tunnustada, sest kontroll on nüüd rangem ja ainult töökogemuse põhjal ilmselt eriarstina tööle ei pääse.

Euroopa Liidus kehtivad arstiõppele ühesugused reeglid ja ühes liikmesriigis omandatud haridus ning töötamisõigus kehtib ka kõikides teistes EL maades. Niinimetatud kolmandatest riikidest tulijate pädevuse kontrollimiseks on igal riigil vabad käed, peale ühe kindla tingimuse: koolituse kestus peab vastama Euroopa Liidus nõutavale. Nii ütlevadki Eesti seadused, et väljaspool Euroopa Liitu õppinud isik tohib töötada eriarstina, kui läbitud koolitus vastab meie residentuuri kestusele. Lisaks nõutakse vähemalt kolmeaastast erialal töötamise kogemust. Kui need tingimused ei ole täidetud, peab Terviseamet suunama arsti sobivustestile. See sooritatakse Tartu Ülikooli juures ning on sisuliselt võrreldav residentuuri lõpuksamiga.

Venemaal ja Ukrainas õppinud kolleegide puhul takistabki tööloa saamist liiga lühike, ühe- või kaheaastane eriarsti väljaõpe, mis ei anna kindlust, et erialased teadmised ja oskused on piisaval tasemel. Väide, et kliiniline praktiseerimine korvab koolituse puudujäägid, võib ju mõnel juhul tõsi olla, aga seda on siis lihtne eksami sooritamiseга tõestada.

„Kui me Venemaalt tulnud arsti tunnistame spetsialistiks ainult erialase töökogemuse põhjal, siis peaksime võrdselt kohtlema ka meie oma arstiteaduskonna lõpetajaid ja andma neile pärast kolmeaastast haiglas töötamist eriarsti paberid, mitte nõudma viit aastat residentuuri,“ ütles arstide liidu president Andres Kork. Ta lisis, et ka Soome arstide liit on muret tundnud ida poolt tulnud arstide liiga lihtsalt registrisse saamise pärast, sest Eesti kaudu võivad nad takistamatult Soome liikuda.

Päevalehe andmetel oli 2012. aasta lõpu seisuga registrisse kantud 119 sisserännanud arsti, samal ajal töötas Eestis 54 välisriigist tulnud arsti. Võib arvata, et nii mõnedki on läinud edasi mõnda teise riiki.

Arstkond peab patsiendiga suhtlemist arstikunsti oluliseks osaks ja keeleoskust heade ravitulemuste hädavajalikuks eelduseks. Meie seadused on vastuolulised. Keeleseaduse järgi peab arst oskama eesti keelt kõrgtasemel, kuid tervishoiutöötajana registreerimiseks riigikeele oskust ei nõuta. Ekslikult arvatakse, et keelenõuet ei luba seada Euroopa Liit. Tegelikult ei kehti see keeld kolmandatest riikidest tulevate isikute kohta ja näiteks Soomes on keelenõue olemas. Arstide liit tegi poolteist aastat tagasi sotsiaalministrile ettepaneku kehtestada väljaspool EL riike kvalifikatsiooni omandanud arstidele registrisse kandmiseks eesti keele oskuse nõue.

Ravikvaliteedis järeleandmisi teha on ohtlik, seetõttu ei ole arstide kvalifikatsiooni ja keeleoskuse kontrollimine tühipaljas formaalsus. Juba mitu nädalat liiguvad Euroopa Liidus vabalt peale arstide ka patsiendid, seega vastutus arstiabi kvaliteedi pärast suureneb.